

Laki

Taide- ja kulttuurivirastosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Toimiala

Taide- ja kulttuurivirasto on opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle kuuluva virasto, joka toimii taiteen ja kulttuurin, mediakasvatuksen ja turvallisen mediaympäristön edistämiseen sekä audiovisuaalisen kulttuurin arkistointiin ja tuntemuksen edistämiseen liittyvissä tehtävissä.

2 §

Tehtävät

Taide- ja kulttuuriviraston tehtävänä on:

- 1) edistää taidetta ja kulttuuria sekä niiden asemaa ja merkitystä yhteiskunnassa valtakunnallisesti ja alueellisesti, jollei asia kuulu muun viranomaisen toimialaan;
- 2) luoda edellytyksiä taiteen tekemiselle ja taiteilijoiden työskentelylle;
- 3) edistää mediakasvatusta ja medialukutaitoa;
- 4) edistää lapsille turvallista mediaympäristöä;
- 5) säilyttää elokuva- ja televisio-ohjelmiin liittyviä aineistoja ja edistää niiden tutkimusta ja muuta käyttöä;
- 6) edistää audiovisuaalisen kulttuurin tuntemusta;
- 7) hoitaa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämät tehtävät.

Lisäksi Taide- ja kulttuuriviraston tehtävänä on hoitaa valtion taiteilija-apurahoista annetussa laissa (734/1969), kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä annetussa laissa (1433/2007), kuvaohjelmalaissa (710/2011), ylimääräisistä taiteilijaeläkkeistä annetussa laissa (194/2016) ja valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen annetussa laissa (1174/2018) ja muussa lainsäädännössä sille säädetyt tehtävät.

Poiketen siitä, mitä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastoista annetun lain (/) 5 §:ssä säädetään, ratkaisulta kuvaohjelmalain mukaisissa asioissa on sen toimintayksikön päälliköllä, jonka tehtäviin asiat viraston työjärjestyksen mukaan kuuluvat, eikä viraston pääjohtaja voi pidättää niitä ratkaistavakseen.

3 §

Toimipaikat

Taide- ja kulttuurivirasto päättää toimipaikoistaan ja niiden sijoittamisesta.

4 §

Taide- ja kulttuurineuvosto

Taide- ja kulttuuriviraston yhteydessä toimii taide- ja kulttuurineuvosto, jonka tehtävänä on:

- 1) päättää vertaisarviointiin perustuen valtion taiteilija-apurahoista annetun lain mukaisista apurahoista, muista taiteilijoille ja taiteilijaryhmille myönnettävistä apurahoista sekä taidepalkinnoista;

- 2) esittää valtion taiteilija-apurahoista annetun lain mukaista akateemikon arvonimeä;

- 3) toimia asiantuntijaelimenä taide- ja kulttuuripoliittisissa asioissa;

- 4) huolehtia tehtävistä, joista säädetään erikseen tai jotka opetus- ja kulttuuriministeriö sille antaa.

Valtioneuvosto nimeää taide- ja kulttuurineuvostoon puheenjohtajan, vähintään kahdeksan ja enintään 12 jäsentä sekä enintään seitsemän varajäsentä kolmen vuoden toimikaudeksi. Sama henkilö voidaan määrätä toimikunnan puheenjohtajaksi, jäseneksi tai varajäseneksi enintään kahdeksi toimikaudeksi peräkkäin ja sen jälkeen aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua uudelleen. Neuvoston jäsenten ja varajäsenten tulee edustaa taide- ja kulttuuripolitiikan asiantuntemusta laaja-alaisesti eri näkökulmista. Ennen neuvoston asettamista tulee kuulla taiteen ja kulttuurin kannalta keskeisiä tahoja.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään neuvoston päätöksenteosta ja toiminnasta.

5 §

Toimielimet

Taide- ja kulttuuriviraston yhteydessä toimivat seuraavat toimielimet:

- 1) apurahojen ja avustusten jakamista varten lautakunta, josta säädetään eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetussa laissa (236/1961);

- 2) apurahojen jakamista varten lautakunta, josta säädetään eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetussa laissa (115/1997);

- 3) esittävän taiteen valtionosuuslautakunta, josta säädetään esittävän taiteen edistämisestä annetussa laissa (1082/2020);

- 4) kuvaohjelmalautakunta, josta säädetään kuvaohjelmalaissa.

6 §

Muutoksenhakukielto

Taide- ja kulttuurineuvoston päätöksestä, joka koskee taidepalkinnon myöntämistä, ei saa hakea oikaisua eikä valittaa.

7 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

Tällä lailla kumotaan Kansallisesta audiovisuaalisesta instituutista annettu laki (1434/2007) ja Taiteen edistämiskeskuksesta annettu laki (657/2012).

Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja Taiteen edistämiskeskuksen virkasuhteisen henkilöstön asemasta säädetään valtion virkamieslain (750/1994) 2 luvussa.

Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja Taiteen edistämiskeskuksen työsopimussuhteessa oleva henkilöstö siirtyy tämän lain voimaan tullessa Taide- ja kulttuuriviraston (*uusi virasto*) palvelukseen työsuhteisena henkilöstönä. Määräaikaisessa työsopimussuhteessa oleva henkilö siirtyy tämän lain voimaan tullessa uuden viraston palvelukseen määräaikaisen työsopimussuhteensa keston ajaksi.

Siirtyvän henkilöstön palvelussuhteen katsotaan siihen liittyvien etuuksien määräytymisen kannalta jatkuneen valtiolla yhdenjaksoisena.

Työsopimussuhteessa oleva henkilö voidaan siirtää ilman suostumustaan, jos hänet siirretään työssäkäyntialueellaan tai työssäkäyntialueelleen. Työssäkäyntialueella tarkoitetaan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) 10 §:n mukaista aluetta.

Uuteen virastoon siirtyvä henkilö on edelleen kelpoinen tehtäviinsä tai niitä vastaaviin tehtäviin.

Uusi virasto jatkaa Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja Taiteen edistämiskeskuksen toimintaa. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja Taiteen edistämiskeskuksen vireillä olevat asiat siirtyvät tämän lain voimaan tullessa uudelle virastolle. Mainitusta ajankohdasta lukien uudelle virastolle siirtyvät myös Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja Taiteen edistämiskeskuksen sopimukset, lukuun ottamatta virastokohtaisia virka- ja työehtosopimuksia, ja sitoumukset sekä niistä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet.

Tämän lain vahvistamisen jälkeen Taide- ja kulttuurivirastolle voidaan nimittää pääjohtaja, jonka viran sijoituspaikka on 31 päivään joulukuuta 2025 opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kansallisen audiovisuaalisen instituutin ja Taiteen edistämiskeskuksen on Taide- ja kulttuuriviraston pääjohtajan johdolla valmistettava uuden viraston työjärjestys ja järjestettävä hallinto- ja muut tukipalvelut niin, että uusi virasto voi aloittaa toimintansa 1 päivänä tammikuuta 2026.

Muussa lainsäädännössä oleva viittaus Kansallisen audiovisuaaliseen instituuttiin tai Taiteen edistämiskeskukseen katsotaan tämän lain tultua voimaan viittaukseksi Taide- ja kulttuurivirastoon.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetetut kumotun Taiteen edistämiskeskukselta annetun lain 5 §:ssä tarkoitettu taideneuvosto, 6 §:ssä tarkoitetut valtion taidetoimikunnat ja 7 §:ssä tarkoitetut alueelliset taidetoimikunnat jatkavat tehtävissään 30 päivään kesäkuuta 2026. Tämän lain 4 §:ssä tarkoitettu taide- ja kulttuurineuvosto asetetaan ensimmäisen kerran 1 päivänä heinäkuuta 2026 alkavalle toimikaudelle. Muussa lainsäädännössä oleva viittaus taideneuvostoon, valtion taidetoimikuntaan tai alueelliseen taidetoimikuntaan katsotaan tämän jälkeen viittaukseksi taide- ja kulttuurineuvostoon.

Helsingissä 4.7.2025

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Opetusministeri Anders Adlercreutz